

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 07-05-2020 r.

Adam Bodnar

V.7018.324.2020.TS

**Pan
Prof. Łukasz Szumowski**

Minister Zdrowia

Wielce Szanowny Panie Ministrze,

wpłynęło do mnie pismo grupy lekarzy zatrudnionych w klinice położonej w niemieckiej miejscowości Schwedt (Asklepios Klinikum Uckermark), w którym podnoszą, że w związku z wprowadzonym obowiązkiem odbycia kwarantanny po przekroczeniu granicy państwowej, zostali zmuszeni do wielotygodniowej rozłąki ze swoimi rodzinami zamieszkującymi w Polsce i przebywania w hotelu pracowniczym po niemieckiej stronie granicy, również w czasie wolnym, pomiędzy pełnionymi dyżurami. W przypadku przyjazdu do Polski, lekarze zostaliby bowiem objęci 14-dniową kwarantanną, co oznaczałoby niemożność powrotu do Niemiec i świadczenia pracy w placówce medycznej, w której są zatrudnieni.

Autorzy pisma zwracają uwagę, że od generalnego obowiązku poddania się kwarantannie, w związku z przekroczeniem granicy państwowej, prawodawca wprowadził wyjątki dla wielu grup zawodowych (m.in. rybaków, marynarzy, kierowców wykonujących przewozy w transporcie międzynarodowym). Ponadto, rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 2 maja 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz.U. poz. 792) zniosło obowiązek kwarantanny w stosunku do osób przekraczających granicę państwową w ramach wykonywania czynności zawodowych, służbowych lub zarobkowych w Rzeczypospolitej Polskiej lub w państwie sąsiadującym. Zgodnie z postanowieniami § 3 ust. 5 powołanego rozporządzenia, przepisów, które wyłączają obowiązek kwarantanny w przypadku przekroczenia granicy w związku z wykonywaniem czynności zawodowych w państwie sąsiadującym, nie stosuje się jednak w stosunku do osób wykonujących zawód medyczny w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. z 2020 r. poz. 295). Tym samym,

osoby uprawnione na podstawie przepisów prawa do udzielania świadczeń zdrowotnych, które wykonują czynności zawodowe w krajach sąsiadujących z Polską, nadal podlegają obowiązkowi kwarantanny, jeżeli tylko powracając do miejsca zamieszkania lub pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przekroczą granicę państwową.

Generalne zwolnienie osób wykonujących czynności zawodowe w państwach sąsiadujących z Polską z obowiązku odbycia kwarantanny, które nie obejmuje jednak przedstawicieli zawodów medycznych, lekarze transgraniczni odbierają jako wyraz dyskryminacji całej grupy zawodowej w życiu społecznym. Tego rodzaju rozwiązanie prawne uznają także za sygnał usprawiedliwiający dalsze stygmatyzowanie środowiska medycznego, do którego dochodzi ze strony niektórych obywateli. Pozostawienie obowiązku kwarantanny w stosunku do lekarzy i przedstawicieli innych zawodów medycznych powracających z zagranicy stwarza bowiem wrażenie, że są to osoby roznoszące chorobę zakaźną COVID-19, które stanowią realne zagrożenie dla zdrowia ogółu społeczeństwa – co jest oczywiście nieprawdą.

Otrzymuję również inne, liczne skargi od środowisk medycznych.

Negatywne stanowisko w sprawie kwestionowanych regulacji prawnych wyraziło także Prezydium Naczelnej Rady Lekarskiej w skierowanym do mnie wystąpieniu z dnia 5 maja b.r. (znak: HRL.ZRP/MK/557-1/1013/2020). Samorząd lekarski zwraca uwagę, że w trakcie prac legislacyjnych nad przedmiotowym rozporządzeniem strona rządowa nie przedstawiła żadnych dowodów wskazujących na to, że personel medycznych w państwach Strefy Schengen sąsiadujących z Polską był nosicielem koronawirusa w stopniu znacznie przekraczającym poziom nosicielstwa w innych zawodach. Prawodawca nie uwzględnił także okoliczności, że w niektórych państwach ościennych personel medyczny ma szeroki dostęp do testów na obecność wirusa SARS-CoV-2 i nie było przeszkód, aby od lekarzy powracających z zagranicy wymagać okazania aktualnych wyników badania, które potwierdziłyby brak obecności tego wirusa w organizmie. Rada Ministrów nie wzięła również pod uwagę skutków społecznych i zawodowych, jakie niesie za sobą przyjęcie regulacji pozostawiającej obowiązek odbycia kwarantanny przez personel medyczny przekraczający granicę państwową. W szczególności, nie przewidziano, że przedmiotowy obowiązek sparaliżuje codzienną pracę wielu lekarzy, przez co dojdzie do uszczuplenia ich dochodów oraz braków kadrowych w przygranicznych placówkach medycznych, które korzystają z usług lekarzy wykonujących czynności zawodowe zarówno poza granicami kraju, jak i na terenie Polski.

W związku z powyższym, w ocenie Naczelnej Rady Lekarskiej, rozwiązania przyjęte w § 3 ust. 5 rozporządzenia Rady Ministrów prowadzą do dyskryminacji osób wykonujących zawody medyczne, gdyż bez merytorycznego uzasadnienia stawiają lekarzy i innych pracowników medycznych w gorszej sytuacji prawnej niż przedstawicieli innych zawodów

wykonujących pracę zarobkową w państwach sąsiadujących z Polską. Tym samym, przedmiotowe unormowania naruszają zasadę równości, o której mowa w art. 32 ust. 1 Konstytucji RP.

Niezależnie od kwestii nierównego traktowania osób wykonujących zawody medyczne w zakresie podlegania obowiązkowi kwarantanny, wskazać należy, że obowiązek ten w dalszym ciągu powiązany jest wyłącznie z okolicznością przekraczania granicy państwowej przez osoby powracające do kraju z zagranicy i nie ma związku z ustawowymi przesłankami stosowania kwarantanny, tj. narażeniem na chorobę zakaźną lub pozostawaniem w styczności ze źródłem biologicznego czynnika chorobotwórczego. Oznacza to, że w stosunku do wspomnianej grupy zawodowej nadal aktualne pozostają moje zastrzeżenia co do konstytucyjności przepisów rozporządzenia Rady Ministrów wprowadzających obowiązek kwarantanny, które przedstawione zostały w wystąpieniu skierowanym do Pana Ministra w sprawie sytuacji pracowników transgranicznych (wystąpienie z dnia 27 kwietnia 2020 r., III.7040.21.2020.ST).

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2020 r. poz. 627), zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o podjęcie stosownych działań legislacyjnych zmierzających do wyeliminowania z obrotu prawnego przepisów prawa, które niezgodnie z Konstytucją nakładają na osoby wykonujące zawody medyczne obowiązek odbycia kwarantanny wyłącznie w oparciu o kryterium przekroczenia granicy państwowej.

Obecna sytuacja wzbudza mój szczególny niepokój w związku z postępującą stygmatyzacją środowiska lekarzy i innych zawodów medycznych, czemu stanowczo się sprzeciwiam.

Z wyrazami szacunku

Adam Bodnar

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/